

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za tuzemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO

LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODružnice:

MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 12. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštne Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Deklaracija Marinkovičeve vlade

Program vlade je zasnovan na temelju narodnega in državnega edinstva in samo na tej osnovi se bo izvršila nova politična grupacija

Beograd, 6. aprila. Nova vlada g. dr. Marinkoviča je bila sprejeta v javnosti in v političnih krogih z velikim zanimanjem. V teku včerajšnjega dne je zavlada v poslanskem klubu Narodne skupščine velika živahnost in na vse strani so se vršili razgovori in konference o nadaljnjem razvoju dogodkov in o pričakovani deklaraciji nove vlade.

Novi ministrski predsednik g. Marinkovič je že v ponedeljek zvečer takoj po zaprisegi prevzel vse posle od bivšega ministrskega predsednika g. Živkoviča. Včeraj se je dopoldne in popoldne vršila seja ministrskega sveta, na kateri je bila sestavljena deklaracija vlade. V zvezi s tem je posetil ministrskega predsednika g. dr. Marinkoviča predsednik Narodne skupščine g. dr. Kumanudi. Njun razgovor se je nanašal na delo Narodne skupščine ter je bilo pri tej priliki dogovorjeno, da bo na današnji seji Narodne skupščine ministrski predsednik g. dr. Marinkovič pred prehodom na dnevni red prečital deklaracijo vlade.

Beograd, 6. aprila. Ob ogromnem zanimanju vse politične javnosti se je nova vlada pod predsedništvom g. dr. V. Marinkoviča na današnji seji Narodne skupščine predstavila zbornici. Navzoči so bili vsi narodni poslanci, številni senatorji in skoro ves diplomatski zbor. Novinarska loža je bila nabito polna, ker so prispeli v Beograd zadnje dni številni inozemski novinarji iz cele Evrope.

Sejo je otvoril kmalu po 10. uri predsednik Narodne skupščine g. dr. Kosta Kumanudi, ki je uvodoma na kratko objavil izpovedo v vladi. Ko je takoj nato vlada z dr. Marinkovičem na čelu stopila v dvorano, jo je sprejela zbornica z dolgotrajnim aplavzom. Predsednik Narodne skupščine je nato dal besedo ministrskemu predsedniku g. dr. Vojku Marinkoviču, ki je prečital naslednjo

deklaracijo vlade

Gospodje narodni poslanci!

Smatrajoč, da je izvršila svojo nalogo, je vlada, ki ji je predsedoval g. Peter Živković, podala ostavko. Nj. Vel. kralj je blagovolil imenovati novo vlado, ki se s tem predstavlja Narodni skupščini.

Program te vlade je isti, kakor program, na podlagi katerega je bilo izvoljeno sedanje Narodno predstavništvo. Kraljevska vlada se iz tega razloga nada, da bo v svojem delu imela vso vašo podporo.

Sestavila bo vse potrebne zakone predvidene v ustavi in jih predlagala Narodnemu predstavništvu po vrstnem redu nujnosti v nadaljnje reševanje.

Smatrajoč pa, da je jedro tega programa načelo državnega in narodnega edinstva, bo njena politika usmerjena odločno v pravcu, da se olajša in pospeši zbiranje vseh zdravih narodnih elementov na osnovi tega načela. Vlada je globoko prepričana, da ogromna večina naroda stoji neomajno pod zastavo narodnega in državnega edinstva in smatra, da se mora to izraziti tudi v novem političnem grupiranju. To je neobhodni predpogoj vsakega normalnega političnega življenja. Vse dotlej, dokler to načelo ne bo sprejeto od vseh in vsakogar in dvignjeno nad vse druge ozire, politične in strankarske kombinacije, se mi ne moremo pod nobenimi drugimi pogoji diferencirati. (Burno pritrdjevanje).

To je gospoda v prvi vrsti vaš posel kot izvoljeni predstavniki naroda, a kraljevska vlada bo vodila celokupno svojo politiko tako, da se ta neobhodno potrebni problem za normaliziranje političnega življenja pospeši in olajša. To je edina pot, ki vodi

našo domovino k definitivni konsolidaciji in ki jamči za napredek. (Viharno pritrdjevanje).

Razen teh političnih nalog bo vlada takoj vzela v oceno tudi reševanje važnih problemov, ki jih postavlja pred državo naše kulturno, gospodarsko in socialno življenje neodvisno od vsake politike in ki zahtevajo rešitev, ne da bi se čakalo na reševanje političnih vprašanj. Svetovna gospodarska kriza, ki je brez primere v zgodovini, je zavzela tak obseg, da ni mogla ostati brez vpliva tudi na našo državo. Ta vpliv se težko občuti. Vlada se zaveda vse težine te situacije in potrebe, da se ukrene vse, kar more omogočiti naši državi, da izide iz teh težkoč splošne gospodarske svetovne krize s čim manjšimi žrtvami in s čim manjšo škodo za naše gospodarstvo. Za gotove ukrepe v tej zvezi bo morala vlada zahtevati odobrenje Narodnega predstavništva in priporočila že sedaj vsi pozornosti in oceni vse te probleme. Kraljevska vlada ne dvomi niti za trenutek, da bo naš narod iz velike gospodarske bitke, ki se danes bje med narodi za obstoj in napredek, izšel zmagovalno in da bo tudi v tej novi borbi pokazal one vrline požrtvovalnosti, hrabrosti in odločnosti, ki so osigurale uspeh daleko večje in težje borbe za narodno osvobodjenje in uedinjenje.

Naposled smatra kraljevska vlada za potrebno naglasiti, da bo zunanjo politiko vodila pa že določeni smernicah, ki so znane in ki so že dobile tudi vaše odobrenje.

Narodna skupščina je sprejela deklaracijo vlade z dolgotrajnim aplavzom in vzklikanjem kralju in Jugoslaviji. Seja ob uri, ko to poročamo, še traja.

G. Živković podal ostavko kot poslanec in nosilec liste

Beograd, 6. aprila. Bivši ministrski predsednik g. Peter Živković je včeraj popoldne poslal predsedniku Narodne skupščine g. dr. Kumanudiju naslednje pismo:

»Ker sem z ukazom Nj. Vel. kralja z dne 4. aprila reaktiviran in se vračam v vojsko, mi je čast na osnovi § 55 in 57 ustave kraljevine Jugoslavije in točke 2. člena 13 zakona o volitvi narodnih poslancev podati ostavko na svoj poslanski mandat in kot nosilec državne liste pri volitvah dne 8. novembra 1931.

Sprejmite, gospod predsednik, itd. Armilski general Petar R. Živković.

Po zakonu se izprazni mesto nosilca državne liste za vso dobo skupščinskega perioda ne more izpolniti ter ostane prazno. To pa še ne pomeni, da bi stranka Jugoslovenske radikalno knetske demokracije ostala brez šefa. Narodni poslanci, člani JRKD, lahko svobodno izvolijo novega predsednika stranke, ker ni nikjer rečeno, da mora biti predsednik stranke obenem tudi nosilec liste.

Odmev v domačem tisku

Beograd, 6. aprila. Jugoslovenski tisk živahno komentira izpovedo v vladi. Skoro vsi listi naglašajo velike uspehe, ki si jih je pridobil g. Peter Živković v toku svojega triletnega vodstva državnih poslov, ko je v najtežjih časih izvršil dalekosežne reforme in izvedel novo organizacijo države ter pripravil teren za popolno obnovo parlamentarnega in političnega življenja. Zagrebške »Novosti« podarjajo v uvodnem članku med drugim: Sedaj nastopa nova epoha, koje začetek obeležuje obenem začetek politične grupacije. Narodno predstavništvo izvoljeno na osnovi jugoslovenske ideje, je sposobno, da se diferencira v politične grupacije in da tako izkristalizira predpogoj za nor-

malno parlamentarno življenje. Ko je nastopil čas te grupacije, je g. Peter Živković po tem, ko je izvršil svojo nalogo, kot nevtralec odstopil, da je tako napravil mesto onim, ki mislijo, da so poklicani za vodstvo političnega življenja naroda s stopnjevanim povratkom v normalne ustavne parlamentarne in politične prilike. Članek zaključuje: Nova vlada dr. Vojislava Marinkoviča, ki je od prvega začetka pa vse do sedaj sodelovala v šestjanarskem režimu, znači torej novo etapo v organizaciji političnega življenja, toda nikakor ne izpremembe doseganega političnega kurza. To se bo gotovo razvidelo tudi iz deklaracije, ki jo so danes podal predsednik vlade v Narodni skupščini.

Sodba inozemstva

Pariz, 6. aprila. AA. Pariški listi priobčujo vest o ostavki vlade g. Petra Živkoviča in o imenovanju nove jugoslovenske vlade pod predsedstvom dr. Marinkoviča. Pri tej priliki priobčjuje življenjski dr. Marinkoviča in poudarja njegovo veliko ljubezen do Francije. Pod njegovim predsedstvom bo ponovno poudarjena dosedanja smer jugoslovenske zunanje politike.

»Journal« podaja pregled Živkovičevih vlad od leta 1929 in ugotavlja velike uspehe teh vlad glede reforme državne uprave in pomirjenja političnega življenja. Dosedanje delo skupščine in senata je že obrodilo velike sadove.

Zeneva, 6. aprila. AA. Zenevski listi so prinesli vest o imenovanju nove jugoslovenske vlade s komentarji o dr. Marinkoviču in njegovi veliki državniški sposobnosti. Dr. Marinkovič si je pridobil veliko avtoriteto v mednarodni politiki in v Društvu narodov. Neki listi priobčujejo pri tej priliki tudi dr. Marinkovičovo sliko.

Bukarešta, 6. aprila. AA. Listi priobčujejo obširna poročila o ostavki vlade g. Petra Živkoviča in o imenovanju nove dr. Marinkovičeve vlade. »Cevecul« ugotavlja, da je g. Živković podal ostavko, ker je z uspehom končal svoje veliko nacionalno poslanstvo. Jugoslovenski kralj je postavil na čelo nove vlade dr. Marinkoviča, ki uživa tako doma kakor v tujini velik ugled in ki jamči za dosedanja linijo zunanje politike.

Sofija, 6. aprila. AA. O imenovanju nove jugoslovenske vlade piše tukajšnji list »Zname« na uvodnem mestu. List pravi o dr. Marinkoviču, da spremlja njegovo imenovanje za predsednika vlade z najlepšimi željami. Nadamo se, pravi dalje, da postanejo medsebojni odnosi med oima državama čedalje bolj tesni in pri srčni.

Velike poneverbe Kreugerja

Stockholm, 6. aprila. Pri pregledu knjig Kreugerjeve družbe so prišli na sled velikim falsifikacijam. Kakor je ugotovljeno, so bile napačne knjigbe izvršene na izrecno zahtevo Kreugerja samega, ki je hotel na ta način zmanjšati svoje obveznosti do družbe. Gre za milijonske zneske. To odkritje je izzvalo veliko senzacijo. Odradena je revizija vsega poslovanja Kreugerjevih podjetij.

Gledališka stavka v Franciji

Pariz, 6. aprila. Ker je vlada odklonila zahtevane davčne olajšave, so danes vsa gledališča, ki niso subvencionirana od države kakor tudi vsi varietej, kinematografi in druga zabavišča v Franciji ustavila obratovanje in proglasila stavko.

Mirovna pogajanja na Daljnem vzhodu

Tokio, 6. aprila. g. Tukajšnji politični krogi označujejo stanje v kitajsko-japonskih pogajanjih za premirje za brezupno. Tukaj se izjavlja, da uporabljata kitajska delegacija z ozirom na nejasne notranje-politične odnose na Kitajskem vsa sredstva, da zavlačuje pogajanja. Z ozirom na to namerava Japonska izjaviti, da premirje de facto obstoja. Japonska vlada bo v kratkem predlagala konferenco velesil, na kateri bi se rešil problem varnosti mednarodnih naselebin na Kitajskem.

Podunavski blok dobiva konkretnejšo obliko

Kakšne ugodnosti se predvidevajo za podunavske države -- Konverzija posojil -- Znižanje carin

Pariz, 6. aprila. V zvezi z londonskimi posvetovanji poroča »Echo de Paris«, da bodo pri podunavskem gospodarskem bloku sodelovale samo Avstrija, Madžarska, Češkoslovaška, Jugoslavija in Rumunija, ker bi pritegnitev Bolgarije motila ravnotežje. Francija in Anglija se bosta skupno z ostalimi velesilami odrekli vsakim ugodnostim na osnovi klavzule o največjih ugodnostih, da bi mogle tako podunavske države skleniti preferenčno pogodbo. Prednostne carine, ki bi jih dovolile velesile podunavskim državam, bi bile po sedanjih predlogih za 10 odstotkov nižje od dosedanjih. Anglija in Francija bi razen tega stavili podunavskim državam na razpolago kredit v višini ene milijarde frankov. Razen tega predlaga Francija konverzijo posojil, ki jih imajo sedaj podunavske države, da bi se na ta način znižala njihova finančna bremena skladno s padcem cen poljskih pridelkov.

Pogajanja v Ženevi

Dunaj, 6. aprila. AA. Glede na izjavo zveznega kancelarja dr. Burescha, da se v kratkem sestanejo velike in mnoge druge države na konferenco, na kateri bodo razpravljali o gospodarskem položaju v Avstriji in centralni Evropi, piše »Die Stundee«: Dejstvo, da bosta avstrijski delegaciji na tej konferenci dodeljena še dva resorna ministra, kaže, da se avstrijska vlada pripravlja na to, da se bodo v Ženevi vršili zelo važni trgovinsko-politični razgovori. Isti list pravi, da so v tukajšnjih poučenih krogih mnenja, da se bodo pri tej priliki v Ženevi definitivno zaključili razgovori z zastopniki sosednjih držav glede preferenčnih pogojev.

V Pragi so še vedno rezervirani

Praga, 6. aprila. g. Zunanje-politični odbor senata je pričel danes debato o podunavskem ekipežu zunanje politike dr. Beneša. Član slovaške ljudske stranke dr. Kovalk se je zavzemal za to, naj bi se tudi Nemčija in Poljska sprejeli v preferenčni sistem. Na ta način bi se osmovala Pandanubija, ki bi tvorila podlago za kasnejšo gospodarsko Panevropo.

Nemški krščanski socialc Medinger je pozdravil mnenje zunanje politike, naj bi bila gospodarska razprava nepolitična.

Brezposelnost na Poljskem

Varišava, 6. aprila. AA. Prve dni marca je bilo na Poljskem 355.970 brezposelnih. Napram prejšnjemu letu ob istem času je število brezposelnih padlo za 23.000. Pročarom fonda za brezposelnost predvideva za mesec april podpore brezposelnim v znesku 9.072.500 zlotov.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 6. aprila. Policija je prejela poročilo orožniške postaje v Šmarju pri Jelšah, da se je kakih 500 m daleč od vasi Lenberg pri Šmarju obesil neki mož, katerega identitete niso mogli ugotoviti. Gre za približno 35-40 letnega neznanca, ki je 1.74 m visok. Obeseneč je imel na sebi sivo črno Hubertus plašč in na glavi sportno čepico. Obraza je suhega in podolgovatega, kostanjavih las in sivih oči. Po opisu sodeč utegne biti identičen z nekim potnikom iz Ljubljane, ki ga pogrešajo že več dni.

Včeraj so italijanske obmejne oblasti izročile obmejnemu komisarijatu na Rakeku 24-letnega Karla Novakoviča, rojenega na Madžarskem in pristojnega v Novi Sad. Novakovič je živel del časa v Ljubljani in naslednjeje ga oblasti v dravski in saski benovini zaradi tatvin in goljufij. Fant je tip pravega mednarodnega pustolovca, klatil se je več let po svetu in so imele z njim opravka oblasti v Avstriji, Nemčiji, Italiji in pri nas. Nedavno so ga v Trstu prijeli in izgnali čez mejo. Policija je včeraj Novakoviča izročila sodišču.

Ljubljanska policija je prejela od avstrijskih oblasti dopis glede Petra Rozmana, rojenega baje l. 1901 v celjski okolici. Mož je bil od 27. oktobra 1923 do 6. marca 1924 zaposled kot mlinarski pomočnik v Hargelsbergu pri Linzu pri posestniku Marku Mayerju. V marcu je baje zažgal ulin in čez tri dni izginil. Iste jeseni je baje pisмено zahteval od Mayerja denar in mu obenem sporočil, da se bo vrnil v Jugoslavijo, češ, da mora odslužiti vojaški rok. Od tega dne je izginila vsaka sled za njim in govori se da je postal žrtev zločina. Avstrijske oblasti se niso mogle izslediti Rozmana, ne ugotoviti, kje so njegovi roditelji.

Dne 1. aprila je bila v vlaku v Podrožel na Koroskem ukradena poštna vreča, v kateri je bilo 20.000 šilingov, to je okrog 160.000 Din. Tatvine je osumljen neki 20-letni Prunč iz Les občina Sv. Jakob na Koroskem, ki ga oblasti iščejo.

ter je izjavil, da njegova stranka pozdravlja bližnja pogajanja.

Senator Stöhr (zveza poljedelcev) je izjavil, da je nemško poljedelstvo na Češkoslovaškem proti izvedbi Tardieujevega načrta, ker Avstrija in Češkoslovaška nikoli ne bosta mogli prevzeti velikega poljedelskega prebitka ostalih treh držav.

Nemški socialni demokrat dr. Heller je odobral stališče zunanje politike ministra glede Tardieujevega načrta, ki pa ima po njegovem mnenju veliko napako. Nemčiji in Italiji nalaga bremena, ki jih bosta te dve državi komaj prenesli. Vztrajati na plačilu reparacij ter naprtiti Nemčiji žrtev, naj se odreče svojemu izvozu v podunavske države, pomeni veliko nasprotstvo. Brez ureditve reparacijskega problema je nemogoč gospodarski napredek.

Turčija za balkanski blok

London, 6. aprila. »Times« javlja iz Carigrada, da turški vladni krogi odklanjajo ustanovitev preferenčnega carinskega bloka v Podunavju. Turčija želi ustanovitev balkanskega bloka ter izraža bojazn, da bodo sedanja pogajanja o podunavskem načrtu onemogočila turški načrt. Oficijozni turški list »Mihlet« izjavlja, da je podunavski načrt Tardieuja političen manevev velesil ter zahteva ustanovitev federacije v vzhodnem Sredozemskem morju, ki bi obsegala Turčijo, Grčijo, Albanijo, Egipt in Sirijo.

Konferenca velesil se sestane popoldne

London, 6. aprila. Danes popoldne se sestane v zunanem ministrstvu konferenca štirih velesil, ki je bila sklicana na inicijativu Macdonalda, da razpravlja o podunavskem problemu. Konferenci bo predsedoval Macdonald. Kakor se zatrjuje, si bo Macdonald prizadeval, da pride vsaj do sobote do načelnega sporazuma. Konferenca bo nato bržkone za kratek čas prekinejena, nakar se bo ponovno sestala, da formulira končne sklepe, ki so potrebni za sklicanje konferene prizadetih podunavskih držav.

Rudarska stavka na češkem

Praga, 6. aprila. h. Stavka rudarjev zavzema vedno bolj politično obseležje, ker se se sporazumeli komunisti in hakenkreuzlerji. V Mostu je prišlo danes do velikih demonstracij. Vršilo se je veliko zborovanje, vendar pa ni prišlo do večjih incidentov. V Kladnu je stavkovno gibanje precej popustilo. V moravsko-oslavskem revirju se opaža zopet živahnejše gibanje. Sicer še ni prišlo do stavke, vendar pa se mora z njo računati.

Tipografska stavka v inozemstvu

Budimpešta, 6. aprila. Z motivacijo, da širi mržnjo in da hujska k neredu, je vlada včeraj prepovedala nadaljnjo izhajanje glasila madžarskih socialistnih demokratov »Nepozavos«. Zaradi tega ukropa je bilo na današnji konferenci madžarskih črkostavcev sklenjeno, da bodo jutri stopili v stavko, če vlada tega ukrepa ne bo prekinila. Ker to ni pričakovati, jutri zaradi stavke črkostavcev v Budimpešti ne bo mogel iziti noben list.

Likvidacija agrarne reforme v Južni Srbiji

Beograd, 6. aprila. AA. Na podlagi št. 21 zakona o ureditvi agrarnih odnosov v Južni Srbiji in Črni gori je bil odprt kredit za izplačilo odkupnin.

Kredit znaša 1.594.400 Din. Teh prvih izplačil bo deležno 422 oseb.

Voilna borba v Nemčiji

Berlin, 6. aprila. Š. V pretekli noči so bili gasilci 16krat alarmirani, ker so politični nasprotniki drug drugemu zažigali reklamne deske, na katerih so bili nalepljeni volilni lepaki. Policijski organi so aretirali več takih požigalcev.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 2278.48 — 2289.84, Berlin 1334.15—1344.96, Bruselj 787.94 do 791.88, Curih 1094.35 — 1099.85, London 212.25 — 213.85, New York ček 5612.56 do 5640.82, Pariz 222.26—2223.38, Praga 106.76 do 107.62, Trst 289.80—292.20.

INOZEMSKA BORZA

Curih: Pariz 20.30, London 19.425, New York 515, Bruselj 71.975, Milan 26.55, Madrid 38.85, Amsterdam 108.25, Berlin 122.20, Sofija 3.73, Praga 15.34.

Banovinski proračun za leto 1932-33

V primeri z lanskim je letošnji proračun znižan za 20,400.000 Din

Ljubljana, 6. aprila.

»Službeni list kr. banske uprave dravsko banovine« št. 27. z dne 1. t. m. objavlja proračun izdatkov in dohodkov dravske banovine za leto 1932-33. Izdatki (porebštine) znašajo 110,324.284 Din in so razdeljeni takole: Splošni oddelek in glavna pisarna 6,393.620, upravni oddelek 262 tisoč 956, kmetijski oddelek 11,687.780, prometni oddelek 6,099.484, tehnični oddelek 51,335.318, oddelek za socialno politiko in narodno zdravje 19,706.654, finančni oddelek 10,690.676, oddelek za trgovino, obrt in industrijo 2,293.652, komisija za agrarne operacije 808.404 in rezervni kredit 1 milijon 45.736.

Dohodki (kritje) znašajo tudi dinarjev 110,324.284 in so razdeljeni takole: Banovinske doklade 50,190.000, trošarine in milijonov 300.000, banovinske davštine in takse 9,910.000, prispevek avtobusnih podjetij in odkupnina za osebno delo (kuluk) 2,500.000 in razni dohodki 6,424.284 Din.

Banovinski proračun, kakor ga je odobrilo finančno ministrstvo, je bil v primeri s proračunskim načrtom, predloženim banovinskemu svetu, znižan za 20,400.000 Din. Med dohodki je črtana državna dotacija, ki je znašala v zadnjem proračunu 11 milijonov 900.000 Din. Obenem s proračunom sta objavljeni tudi uredba in pravilnik o banovinskih davštinah. Pravilnik, kakor je bil prvotno sestavljen na banški upravi, je bil z malenkostnimi izjemami potrjen; objavili smo ga v celoti (glej »Slov. Narod« št. 31, 32, 34 in 37), danes pa objavljamo še uredbo, ki se glasi:

§ 1.

Banovinski proračun za leto 1932-33 je sestavljen takole:

1. Proračun običajnih izdatkov in dohodkov: Izdatki Din 110,324.284.—
Dohodki Din 110,324.284.—
2. Proračun izdatkov in dohodkov banovinskih podjetij, zavodov in ustanov: Izdatki Din 47,579.208.—
Dohodki Din 48,478.492.—

Presežek dohodkov Din 899.284.—

§ 2.

Vmiranje osebnih izdatkov na stvarne izdatke in obratno ni dovoljeno.

§ 3.

V završnem računu se morajo točno pokazati in objasniti vsi viri in navedbo odobritvenega odloka.

§ 4.

Izdatke po partijah 4, 5 in 6 obračunava ban samo na poziv ministra za notranje posle.

§ 5.

Kolikor se ne zasedejo v proračunu predvidena pragmatična mesta banovinskih uslužbencev, more ban na odgovarjajoča mesta postaviti honorarne uslužbenke (dnevničarje).

§ 6.

V delo kritje potrebščin, navedenih v običnem proračunu, se pobirajo izza dne 1. aprila 1932, sledeči banovinski davki, takse in doklade:

1. 35%-na obča banovinska doklada k vsem državnim neposrednim davkom.
2. 25%-na nadomestna cestna doklada.
3. 10%-na zdravstvena doklada po paragrafu 17. zakona o zdravstvenih občinah.
4. Trošarina na alkoholne tekočine.
5. Trošarina na oglikovno kislimo in umetne brezalkoholne pijače.
6. Trošarina na bencin.
7. Trošarina na električno energijo.
8. Trošarina na premog.
9. Taksa na plesne prireditve in podaljšanje policijske ure.
10. 50%-na doklada na državno takso na vstopnice in 4%-na taksa od vrednosti kinematografskih vstopnic.
11. Taksa na lovske karte.
12. Taksa na sešnje gozdov.
13. Taksa na zakupnino lovišč in ribolovov.
14. Taksa na živinske potne liste.
15. Taksa na šoferjske legitimacije.
16. 1%-na taksa od prenosa nepremičnin.
17. 50%-na doklada k dopolnilni prenosni taksi.
18. Banovinska davština na šmarnico.
19. Davština na motorna vozila.
20. Trošarina na pnevmatiko.
21. Prispevek avtobusnih podjetij za prekomerno uporabo javnih cest.
22. Odkupnina osebnega dela po § 38. zadnji odstavek, zakona o nedržavnih cestah.

§ 7.

Banovinske davštine uredi ban s pravilnikom po § 65. zakona o banški upravi, v katerem se odredi obsegi, ali in koliko morajo pri pobiranju posameznih davščin sodelovati državni organi.

§ 8.

Ban more podeljevati iz dohodkov banovinskih davščin nagrade uslužbencem in organom, ki so pri pobiranju, odnosno nadziranju pokazali dobre uspehe. Pri onih vrstah davščin, kjer se vrši formalna odmera, se morejo dati te nagrade samo tedaj, če je bilo pobrano vsaj 80% predpisane vsote.

§ 9.

Kraljevska banska uprava more onim banovinskim zavodom in ustanovam, ki se vzdržujejo popolnoma ali v pretežni meri z lastnimi dohodki, dajati iz svojih tekočih sredstev predujme, ki jih morajo obratovati in vrniti najkasneje do 31. marca 1933.

§ 10.

Finančni oddelek banske uprave sestavlja tromesečne izkaze po posameznih vrstah dohodkov ter jih predlaga odseku za samoupravne finance v roku 15 dni po preteku dotičnega četrtletja.

§ 11.

Nagrade dnevničarjev ne smejo presegati višine, odredene za dnevničarje z uredbami o višini nagrade dnevničarjev v posameznih ministrstvih. Za oddelke, katerih ministrstva še niso izdala uredb, velja uredba o višini nagrade dnevničarjem pri ministrstvu financ (»Službene novine« z dne 18. dec. 1931. Br. 297-XLVII).

§ 12.

Ta uredba s proračunom, ki je njen sestavni del, stopi v veljavo 1. aprila 1932.

domačo gos Lipa Viljem s Studenca I.; za emdensko gos Franzl Henrik z Ljubljane I.; za pava Volk Avgust iz Ljubljane I.; za zlate fazane Vidmar Vinko iz Ljubljane I.; Devetak Josip iz Ljubljane pa II. očno, a za prekrasno družino 20 Leghorn s petelinom je ocenjevalna komisija Avgustu Kregarju iz Most prisodila odlično očno.

Tudi golobje so bili ocenjeni in sicer Kregarja Avgusta iz Most Rimljani z II. prevrtači s I. in »kaline« z II.; Komana An. iz Ljubljane Florentinci s I. in J. Devetaka iz Ljubljane Rimljani s I.; Maltežani z II. in »rdeče lastovke« z II. očno.

Prav tako je ocenjevalna komisija rejce kunccev prav bogato nagradila in sicer za bele orjake Janeza Ramovša iz Kosez z II. očno; za modre Dušančane je dobil Zoler Mihael iz Grobelj dve II. očni; Kregar Ivan iz Štepanje vasi dve I. očni; Aurel Slavko iz Ljubljane pa po eno I. in eno II. očno. Za »havana« Avčin Fran iz Tomačevega I. in II. za novo plemo »Ris« Golia Anton iz Studencev pri Mar. I. in II. za »čimčile« Habič Jos. iz Ljubljane I., Poteko Fran iz Velenja II., Per Ant. iz Trnjava pri Lukovici dve II. očni; Srsen Fr. z Golega II., Lenardič K. iz Most dve I. in II. za »blak-and-tan« Kristof Fr. št. I. in Kristof Fr. ml. iz Ljubljane I. in dve II. Rekar Simon iz Domžal II.; za ruske kunce Volk Cenka iz Ljubljane I. za angorske kunce Kepec Ciril s Podrečja pri Dobu I. in II. za rekse-bobre Majhen I. s Podrečja I.; za črne rekse Kregar Avgust iz Most I. I. Lenardič K. iz Most dve I., Majhen I. s Podrečja II. za bele rekse Inkret Alfonz s Senkovega turna I. in II., za modre rekse dr. Jenko Andrej iz Vevč I. in II., Golia Ant. iz Studencev pri Mar. I. in II. za »čimčile« rekse I. Majhen s Podrečja I. za havanske rekse Anžin Fr. iz Tomačevega II., Kregar Avgust iz Most I. in II. za belgijske orjake pa Kregar Avgust dve II., Bernik Jože iz Vincarjev pri Šk. Loki dve II., Jell nikar Ant. iz Vevč dve II. in Zoler Mihael iz Grobelj dve I. očni. Vsi vzorni rejci zaslužijo javno pohvalo!

Jubilej na Šentjakobskem odru

Na diletantskem odru je stota predstava tudi za najbolj poštovno igralko redek dogodek, saj vemo, kako kmalu se navadno pri takih odrih ohladi gorečnost ali pa poneha veselje zaradi razočaranja in intrig, ki nikar tako bogotno ne uspevajo kakor za kulisami. Dokaz silnega in nikdar poenostavljenega idealizma vseh Šentjakobčanov je pač to, da se oder že davno ni razbil in še vedno napreduje z večjimi močmi. Še bolj neverjeten je pa stoti nastop pri igralni takega talenta in takih nesporno visokih kvalitet kot je gdč. Ervina Wrischerjeva. Svoje stote predstave bi namreč taka umetnica pač ne smela proslaviti na malem diletantskem odru, temveč v našem dramskem gledališču, kjer bi morala že dolgo zavzemati prav odlično mesto. In z njo bi moralo biti pri dramskem gledališču tudi še več drugih Šentjakobčanov.

Idlično preprosta dvorana je bila v soboto večer seveda polna, vendar bi se pa gotovo našel kak prav časten sedež tudi še za oficijelnega zastopnika našega gledališča. Sicer so člani naše drame pršli celo s šopki ali so jih pa poslali in s tem prav lepo pokazali svoje spoštovanje do idealizma ter tudi svoje priznanje umetnosti jubilarke, a pršli so le privatno kot častilci poštovanosti in težkega dela. Tudi Šentjakobsko prosvetno-gospodarsko društvo, ki v njegovem okrilju deluje Šentjakobski oder, sta oficijalno zastopala predsednik g. Likozar in tajnik g. Štih, vendar bi bili pa pri predstavi radi videli tudi zastopnika kulturne organizacije, ki je za instanco višja, saj je Šentjakobski oder z gdč. Wrischerjevo že prav mnogo storil za napredek naših diletantskih odrov po vsej deželi.

Predsednik odra g. Brihta je spregovoril kratek govor odkritosrčne hvalečnosti, kolegijskega priznanja in pravega prijateljstva ter jubilarke izročil šopek, poln odra je bil pa tudi še drugih čestitk in gratulantov s šopki in malimi darili, vsi na odru in v dvorani so pa gdč. Wrischerjevi prinesli prav toplo srca in najlepše želje za njeno bodočnost. In s takimi čustvi spremlja delovanje jubilarke tudi naša javnost, ki to priljubljeno umetnico že pozna in ceni tudi po najrazličnejših krajih banovine.

Vloga Erike v prav dobri Dreyerjevi drami v 4 dejanjih »Ljubzen sedemnajstletnega« je silno težka in riskantna, ker se igralka ves čas giblje ob nevarni meji, da iz dobrega in poštenega, a silno temperamentnega ter celo demonske ženskega dekleta ne napravi kanjala. Ervina Wrischerjeva je s svojo umetnostjo popolnoma uspešno obvarovati simpatije do Erike do kupa, ko se izpremeni v sočutje do te lepe tragične deklice. Igralka nam je pokazala vso silno obširno skalo svojega vsestranskega igralskega talenta in znanja, da je presenetila tudi svoje najbolj optimistične čestilce. Gospa Bučarjeva, ki jo poznamo iz vlog Ksantip, je prvič nastopila v tragični vlogi in je predobro nesrečno Anenarijo dala tako globoko ter brez patosa tako resnično, da je njena igra tudi v prisotnih strokovnjakih zbudila željo, da bi jo še večkrat imeli priliko videti v podobnih vlogah. Zaljubljenega sedemnajstletnega kadeta Friederja je g. Petrovič igral tako, da mu čestitamo s pridevkom, da smo z njim zadovoljni bolj, kakor smo bili z njim zadovoljni tudi pri najbolj posrečeni njegovi kreaciji. Njegovega očeta, tu di v Eriko zaljubljenega Wernerja, tega pesniško lahkomiselnega umetnika je podal g. Škerlj, da je bil svojima partnericama Eriki in Anemariji vreden drug, g. Karus je pa starega očeta, dobrega poštenjaka, igral tako, da je vsvaril na odru razpoloženje plemiškega dvorca in stoletnih tradicij razumevanja človeških zablod in odpustitve. Manjša vloga so igrali g. Moser kot stari veliki hlapec, gdč. Pirčeva kot srčaka

naivna žanjica, g. Lavrič kot prvi Lavričev godec, a g. Zalaznik in g. Komana sta mu bila prava tovariša, vsi ostali so pa tudi opravili svoje naloge, da je bila predstava v resnici slavnostna. Trud vseh igralcev in igralkov je bil najlepši dar jubilarke. Se celo oprema odra s originalnimi starimi slikami, minijaturami, s porcelanom in mobilijarjem je bila izraz, kako priljubljena je Ervina Wrischerjeva tudi med publiko.

Tudi v nedeljo je bila predstava razprodana, vsi pa, ki bi radi videli dobro igro z izvrstnimi igralci, naj pazijo, da ne zamude repriz.

Položaj na Jesenicah

Ljubljana, 6. aprila.

Položaj na Jesenicah ni več tako kritičen kot je bil še nedavno. Med zastopniki delavstva in podjetja KID je prišlo prav za prav že do načelnega sporazuma. Po tem sporazumu se položaj na Jesenicah temeljito izboljša, ter več ne moremo govoriti o kritičnem stanju, čeprav še prevladuje psihoza prejšnjih dni. Zastopniki delavstva so dosegli znatne olajšave. Glede na njihove predloge in želje so zastopniki podjetja KID izjavili, da so pripravljene na celo vrsto olajšav, ki zboljšajo položaj delavstva.

Pripravljeni so skleniti kolektivno pogodbo v smislu § 209 obrtnega zakona. Delavstvo bodo zaposlili zopet skoraj vse, razen če bo ostalo nezaposlenih kakšnih 500 delavcev, plače bi se pa znižale sarko za 5 odstotkov. Kolektivna pogodba bi bila za letos neodpovedljiva, prihodnje leto pa bi veljala trimesečna odpoved. Uvedli bi v splošnem šesturni delovni čas, deloma pa tudi osemurni. Delavstvo, ki bi ne bilo zaposleno, bi pa podprli z znatnimi podporami, treba bi bilo najeti posojilo, za katerega bi jamčila škola v celoti KID. Iz vsote teh podpor bi se določile tudi za delavce odpravnine, to je za tiste delavce, ki bi ne mogli dobiti zaposlitve do iztečenja roka. Dalje je KID tudi pripravljena odplačevati, odnosno odtrgovati v sporazumu z delavstvom dolgove pri trgovcih. Pod sprejetimi pogoji namerava tudi ustanoviti nabavljajočo zadrugo za delavstvo, v kateri bi bile življenjske potrebe znatno znižane približno za 10 odstotkov. Poleg tega je pripravljena dajati tudi delavstvu kurivo po lastni ceni.

Položaj se je v glavnem za delavstvo nekoliko izboljšal, predvsem pa ima sporazum namen, da se končno zopet začne delati, a da se ne zvišuje več zaloga izdelkov.

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

6. aprila, sredo: Nekdo. Red D.
7. aprila, četrtek: Gospoda Glembojevi. Red A.
8. aprila, petek: Zaprti.
9. aprila, sobota: Vzrok. Red E.

Drvi ob 20. ponovi drama izvrstno Molnarjevo komedijo »Nekdo« z gospo Nablocko, g. Levartjem in g. Drenovcem v glavnih vlogah, za red D.

»Gospoda Glembojevi«, ena najmočnejših dram našega dramskega repertoarja, se ponovi v režiji dr. Branka Gavella v četrtek 7. t. m. za abonente reda A.

Komedija »Kvadratura kroga« je prvi komad, ki ga vprizori Narodno gledališče, ki se peča s priklikami v sodobni sovjetski Rusiji. Avtor Katajev, znani komediograf, razpravlja v njem o sovjetskem zakonu in medsebojnih odnosih dveh mladoporočenih parov. Komedija vsebuje obilo zabavnih momentov in z rahlo satiro ilustrira sovjetske prilike. Premijera bo v sredo 13. t. m.

OPERA

Začetek ob 20.

6. aprila, sredo: Vijolika z Montmartra. Red C.
7. aprila, četrtek: Večni mornar. Red B.
8. aprila, petek: Zaprti.
9. aprila, sobota: Lurza. Red D.

Drvi ob 20. se poje v operi Kalmnova opereta Vijolika z Montmartra v običajni zasedbi. Predstava se vrši za red C.

Wagner: »Večni mornar«. Abonent reda B. imajo v četrtek dne 7. aprila za svoj abonma predstavo in sicer Wagnerjevo opero Večni mornar v običajni zasedbi.

Današnji živilski trg

Ljubljana, 6. aprila.

Prva sredo v mesecu je na trgu običajno živahna. Tako je bilo tudi danes. Na trgu je bilo vsega v izobilju, pa tudi kupčija je bila še dokaj dobra. Na trgu prihaja zdaj vsak dan novo blago, zlasti zelenjava in sočevje. Seveda je vse to večinoma uvoženo. Goriska endivija je po 14-16 Din. mehka salata 14-16, finoč (koromač) 8-10, artičoke po 2-2.50 Din komad, karfiolje po 6 Din. kg. zeleni radič po 16 Din. kg. Na trgu se je davi pojavila tudi rdeča redkvice, ki jo prodajajo po 1 do 1.50 Din šopek.

Seveda je bilo na trgu tudi domačega blaga dovolj. Merica motovila stane 1.50, domačega radiča 1-1.50 Din. kg. kislega zelja 3-4 Din. kisle repe 2.50-3 Din. glavica ohrovtu 0.50 do 2 Din. istotako glava zelja, kg. krompirja 1-1.25 Din. pesa po 0.50 komad itd.

Mesarske stojnice so bile dobro zalozene. Kg. govedine prodajajo po 6-8 Din, volovsko meso pa od 10-12 Din. kg. telečine stane 12-14 Din. kg. prešičjega mesa 14-16 Din. kg. sala 14 Din. kg. slanine za zabelo 12 Din. kranska klobasa 4 Din. kg. prekajenega mesa 16-18 Din. istotako 'g. gnjati.

Kmetje iz okolice so davi pripeljali tudi precej žab na trg. Prodajali so žabje krake po 0.50, lepše vrste po par 1.25. Jabolke je na trgu še vedno dovolj, vendar jim je cena poskočila. Kmetje jih prodajajo

jajo od 5-9 Din kg po kakovosti. Največ pripeljejo na trg gambovčkov, ki se najboljše drže. — Tudi na trgu z mlečnimi izdelki je bilo dovolj blaga, sira vsake vrste surovega in kuhanega masla. Cene so običajne in prodajajo maslo po 24-28 Din kg. bohinski sir v vrhniški sir od 24 do 28 Din kg. — Jajca so po 0.75-1 Din. Precej je bilo na trgu kupčije tudi s semeni.

Na prostoru pred Mestnim domom so davi prodajali mlada sadna drevesca, katerih cena se je gibala večinoma od 6-8 Din za jabolka, bruske, breskve itd. Za sadna drevesca so se zanimali večinoma kmetovalci.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Sreda 6. aprila katoličani: Celsin, Cudna, Sikst I., pravoslavni 24. marca.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Prvi ples.
Kino Ideal: Veleturist.
Vseuč. prof. dr. A. Gosar predavanje ob 18. v zbornici dvorani univerze.
Društvo »Dežji dom« občni zbor ob 18. Lipičeva ul. 16.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Babovec, Kongresni trg 12, Uštar, Sv. Petra cesta 78 in Hočvar, Ljubljana VII., Celovška cesta 34.

Važno pojasnilo o davkih

Davčni oddelek finančnega ministrstva je poslal finančnim direktorjem okrožnico s pojasnili o zakonu o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih in zakona o samskem davku. Po tem pojasnilu so državne in banovinske zgradbe trajno oproščene davkov. Zato odpadejo v prihodnje pri teh zgradbah tudi samoupravne doklade.

Davčne oblasti v prihodnje prodajalcem sredstev državne razredne loterije ne bodo več odmerjali pridobnine od dohodka te prodaje, ker se bo davek od tega dohodka pobiral pri blagajni državne razredne loterije. Če se pa ti prodajalci bavijo še z drugimi posli, glede katerih je treba plačati pridobnine, je treba zaradi proračunske dopolnitve davka oziroma radi določanja stopnje temeljnega davka vpoštevati tudi dohodek od prodaje srečk.

Zavarovalnice plačajo pridobnino tudi od provizije, ki jo izplačujejo osebam v neslužbenem odnosu. Zavarovalnice plačajo ta davek le od faktično izplačane provizije in od potrdil z značajem stvarnih stroškov. Seznam davka in izplačanih sot morajo zavarovalnice izročiti vsak mesec do 8. za prejšnji mesec tisti davčni upravi, kjer je zavarovalnica, če pa te vsote izplačuje centrala pa davčni upravi na sedežu centrala. Seznam mora imeti tele podatke: tekočo številko, ime in priimek osebe, ki ji je bila dovoljena provizija, kraj prebivanja, vsote izplačane oziroma potrjene provizije, temeljni davek, dopolnilni davek in opombe.

Osebe, ki se bavijo še z drugimi pridobinskimi posli, morajo kakor doslej vložiti davčne prijave z ločeno naznačenimi dohodki od provizije zavarovalnic in od drugih poslov. Na tej podlagi se bo izračunal temeljni in dopolnilni davek od vseh teh dohodkov.

Če se odmera pridobnine vrši na podlagi trgovskega knjig, je treba v davčno osnovo prilegniti vse dohodke, potrjene pridobnini, ne glede na vir, nakaž, se na podlagi davčne osnove odmeri temeljni in dopolnilni davek.

Uradniške plače oseb, ki so istočasno člani upravnih in nadzornih odborov, je treba prilegniti v davčno podlago družbenega davka. Poravnani družbeni davek se zmanjša za znesek uslužbenskega davka, ki se plača za te prejemke. Direktrije so opozorene v tej zvezi na to, da je treba od teh prejemkov plačati uslužbenski davek in družbeni davek. Zato se podjetju ne sme dovoliti, da poleg družbenega davka ne obdrži uslužbenskega davka.

Davčna oprostitev za neoženjene osebe velja tudi za zadrage če šteje 9 ali več članov. Oselej je davčna oprostitev samscev stringirana, tako da bodo te oprostitve delni le tisti, ki ne plačajo več ko 1000 Din letnega neposrednega davka po vseh davčnih oblikah.

Davčna oprostitev preneha odslej šele s koncem leta, ki sledi smrti davčnega obvezanca, če po njegovi smrti ostane najmanj troje mladoletne dece.

Odmera pridobnine za leto 1931 se podaljša na leto 1932. Na podlagi tega bodo finančne direktorje odredile davčnim upravam, naj ne odmerjajo več pridobnine za leto 1932. Davčni razporedi pridobnine za leto 1931 se bodo prepisali, izpuščena bodo imena tistih, ki so leta 1931 ustavili obrate. Vse druge osebe bodo enako obdavčene, kakor leta 1931. Izjemo tvorijo le prodajalci srečk državne razredne loterije in samostojni agenti zavarovalnic. Ker se bo tem osebam v prihodnje odzgodovala pridobnina pri blagajni državne razredne loterije in od zavarovalnic, se jim na podlagi davčne odmere za leto 1931, predpiše davek le pa prve tri mesece 1932.

Moderno.

- Kako dolgo pa jamčite za to moderno pohištvo?
- Dve leti, milostiva.
- A potem?
- Potem so zakonci navadno že ločeni.

UPAJMO

- Med prazniki sem prečital tvoj novi roman.
- Zadrjega?
- Upajmo, da bo ta zadnji.

REČENO V OKLEPAJU

- Možiček, kako ti je všeč moj klub?
- V izloženem oknu modistke mi je bil bolj všeč.

Velik uspeh razstave malih živali

Blizu 10.000 obiskovalcev — Razprodano skoraj vse, kar je bilo naprodaj

Ljubljana, 6. aprila.

Snoči je bila ta velika in raznovrstna razstava na velesejmu zaključena z uspehi, kakršnih ni nikdo pričakoval. Obiskalo jo je namreč blizu 10.000 oseb, a najlepši njen uspeh je ta, da se je število članov Društva za rejo malih živali v teh treh dnevih podvojilo. S tem je javnost na najlepši način pokazala svoje največje zanimanje za »živalce« in njen odbor, ki so v njem naši najboljši in tudi najbolj poštovani strokovnjaki in izvrstni organizatorji gg. Fran Kristof, dr. Andrej Jenko, nadučitelj Inkret, tajnik Kelnarič, lastnik perutinarskega zavoda Avgust Kregar in rejci Lenardič, Adamčič, Devetak i. d. S prvim idealizmom so prireditelji šli na delo, ko so imeli v društveni blagajni ogromno vsoto — 200 Din, pa so kljub izredno visokim stroškom za kletke in opremo razstave določili malenkostno vstopnino, vsem brezposelnim in mnogim vojakom ter velikemu številu revne dece so pa dovolili brezplačno ogledati razstavo. Navzlic rekordnemu obisku imajo pa zato seveda še vedno deficit, zato pa temvečji moralni dobiček. Da, z 200 Din so sklenili prirediti tako obširno razstavo, zato so pa odborniki razpolagali z neizčrpnim kapitalom idealizma! Tako društvo zasluži pač tudi vsestransko izdatno podporo!

Šele četrta leta staremu društvu so največje zadoščenje sijajen obisk in splošna pohvala, zlasti pa priznanje naših prvih narodnih gospodarjev, ki so spoznali ogromen pomen reje malih živali za olajšanje posledic gospodarske krize, saj je predvsem delavstvo kupovalo kunce. Najbolj se pa prireditelji radujejo veselja, ki ga je razstava napravila ogromnemu številu šolskih otrok, saj ima deca prirojen ljubzen do živali, ki se je pri odraslih na žalost v pre mnogih primerih ohladila do brezsrčnosti. Tudi s prodajo so prireditelji zadovoljni, a imeli so mnogo premalo blaga, ker niso nikakor mogli računati na tako ogromno povpraševanje. Najbolj so se obiskovalci tepli za jajca orjaških črnih Orpingtonk, ki jih pri nas doslej edini redi in jih je prvič razstavil g. Adamčič. Trojno zahtevano ceno so prijatelji lepe plemenite perutnine ponujali za jajca te krasne pasme, a zaman, ker je vsa zaloga že v nekaj urah

pošla. Prav pohvaliti pa moramo tudi naše dame, ki so menda končno vendar spoznale vrednost in lepoto domače kožuhovalne in se zanimale zlasti za srebrnast kožuh iz kože kunccev »čimčila« in pa za apartno jopico iz kože kunccev »havana«, da so z uprav pretiranimi vsotami hotelo gospo Lenardičovo in dr. Jenkovo oropati teh elegantnih in praktičnih kožuhov. Med kuncse je obširnost najbolj zanimalo za bele, črne in havanaste rekse, ki jih je prav hitro zmanjkalo, čeprav so bili srčkani mladiči po 100 in 120 Din. Drugo so si zajeli seveda dvakrat dražji. Kupčija je bila razon s perutino in kuncu prav dobra tudi z golbi in ptički ter z raznimi pripravami in krmo, skratka, razstavljalci so prodali skoro vse živali, ki so bile naprodaj.

Naši kuncu in perutnina uživajo sloves, da visoko prekašamo druge banovine,

V soboto

začne izhajati naš novi roman

„PUSTOLOVKE“

Dnevne vesti

— Iz carinske službe. Vpokojena sta carinik carinarne v Ljubljani Bogomir Dobnik in glavni carinski skladiščnik carinarne v Mariboru Franjo Vafpeti.

— Izletniški vlaki med Zagrebom in Rogoško Slatino. Tudi letos bodo redno vozili iz Zagreba v Rogoško Slatino izletniški vlaki.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 27 z dne 27. t. m. objavlja proračun izdatkov in dohodkov dravske banovine za leto 1932/33 z uredbo in pravilnikom, naredbo o začetni prepovedi uporabe sačil v Dravi. Dravinji i. dr., razglas o podjetjih za redni prevoz oseb z molarnimi vozili, popravek navodil za sestavljanje, opremljanje in predlaganje občinskih računov in tri objave banke uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1932.

— Nov tednik v Karlovcu. V Karlovcu se prenehal izhajati tednik »Hrvatska Sloboda«, ki je izhajal 12 let. Tako je ostal v Karlovcu samo en lokalni list in sicer »Karlovacke novine«. Lastnik neke knjigarnice je pa sklenil izdati nov list »Glasnik«, ki bo izhajal tedensko.

— Ne dajejo več na kredit. Trgovci v Krizevcu so sklenili, da ne bodo več prodajali blaga na kredit. Svoj sklep motivirajo z bojaznijo, da bi v bodoče morda sploh ne mogli več priti do svojih terjatev, ker je obubožanje ljudi vedno večje.

— Telefonska zveza z Jesenicami še nikdar ni bila tako potrebna, kakor zadnje tedne, ko vsa naša javnost vsak dan z neestranostjo pričakuje tolažilnih vestí o usodi delavstva v tovarnah KID. Če govorijo telefonično z Jesenicami, ujamemo navadno le kako posamezno besedico, prav redko pa z največjim naporom ušes in živcev k večjemu posamezne stavke. Največkrat pa sploh ni mogoče razumeti ničesar, čeprav jasno razumemo druge mnogo bolj oddaljene postaje. Kaj je vzrok, da je telefonska zveza med Ljubljano in Jesenicami skoraj nerabna, seveda ni naša stvar, pač naj pa zanj poskrbi naša direktorja pošt, telegrafa in telefona, ker je pač njena dolžnost, saj Jesenice skušajo pomagati tudi najvišji faktorji v državi, ki za njimi pač ne sme zaostati ljubljanska poštna direkcija.

— Družba za zračni promet Hrvatske Primorje-Dalmacija. Pripravlja se ustanovitev družbe za zračni promet na progi Sušak—Rab—Split ter Split—Korčula—Dubrovnik. Zračni promet bi se vršil vsak dan.

— Pogrešan maturant I. državne gimnazije v Ljubljani g. Fran Možina, ki se je po dolgih letih oglasil iz Sibirije, kakor smo čitali te dni po naših listih, v resnici ni bil prav nič »pogrešan«, ker smo priobčili pred leti njegovo pismo iz Krasnojarska in navodili tudi njegov naslov. Poleg tega ga dobro poznajo vsi naši dobrovoljci iz Sibirije, saj so služili z njim skupaj v jugoslovanskem polku v Tomsku. Vsi tudi vedo, da je ostal živ in zdrav v Sibiriji. Morda je ta čas sam pozabil, da se je bil že pred leti oglasil, saj je tempo življenja v Sibiriji tako nagel, da človek nima kdaj misliti na take malenkosti.

— Na smučeh čez Triglavsko pogorje. Odhod udeležencev turnega smučarskega tečaja na Staničevi koči je 14. t. m. zjutraj iz Mojstrane. Nosači-vodniki čakajo v hotelu Triglav. Pot do Staničeve koče je trdo shojena. Oni ki se prijavijo za celi tečaj ostanejo na Staničevi koči prve tri dni, kjer vežbajo ta čas pod strokovnim vodstvom. Ostali udeleženci, ki se udeležijo samo ture čez Triglavsko pogorje odidejo iz Mojstrane v soboto 16. t. m. zvečer ali pa v nedeljo 17. t. m. zjutraj. V ponedeljek 18. zjutraj odhoda na uro. Snežne prilike so v tem času v višjih legah najugodnejše. Celotna oskrba s prijavino je za 10 dni 950 Din, za 9 dnevno udeležbo na turi pa 790 Din. Prijave sprejema g. Bitenc na Staničevi koči — Mojstrana, Slov. plan. društvo v Ljubljani, tvrdka Gorec d. d. v Ljubljani.

— Dobave. Strojni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 16. aprila ponudbe glede dobave 7000 kg šamotne malte, 1900 komadov kavičnega žagastega, 150 m cevi za acetičensko razsvetljavo in 6 komadov vodnih cevi. Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoj pa pri istem oddelku.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da se vreme še ne bo izboljšalo. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Zagrebu 16,6, v Ljubljani 15,8, v Mariboru 15, v Sarajevu 14, v Skoplju 11. Davi je kazal barometer v Ljubljani 756, temperatura je znašala 8 stopinj.

— Smrtna kosa. Davi je umrl v Ljubljani vpokojeni magistratni oficijal knjigovodstva g. Fran Rakovec. Pogreb bo jutri ob 14. iz hiše žalosti pred Prulami št. 15. Včeraj je umrl v Ljubljani posestnik g. Josip Klemenec. Pogreb bo jutri ob 16. iz Trnovske ulice št. 5. Blag jima spomin, težko prizadetim rodbinam naše iskreno sožalje!

— Zločin dveh bratov. V Zvorniku so se te dni spopadli kmetje. Brata Drago in Ljubo Ilić sta napadla Milovana Gjukanovića in ga tako preplela, da se je onesvestil. Potem sta ga polivala z mrzlo vodo, dokler ni prišel k sebi. Ko se je zavedel, sta ga posadila zopet na konja, pa sta ga kmalu potegnila znova na tla in ponovno preplela. Tako sta ga mučila in mrovarila, dokler niso prišli do njegove hiše. Do smrti pretepen kmet je kmalu umrl, orožniki so pa napadaka aretirali.

— Otroci se je poparil z mlekom. Včeraj so v bolnico prepeljali 2-letnega Janeza Pakorna, sina tehničnega uradnika iz Žirovnice, ki se je z mlekom poparil po obrazu. Mladi Janezek je precej hudo opečen.

— Za odrezan nos leto dni ječe. Sodisce v Petrinji je obsodilo na leto dni ječe kmela Nikolo Brodariča, ki je svoji sosedki Kati Škrinjarič na polju odsekal nos. Brodarič je bil lani obsojen na 600 Din globe, ker je Škrinjaričovo razžalil. To ga je tako razjezilo, da jo je med delom na polju napadel in ji odsekal nos. Moral bo sedeti leto dni v ječi, poleg tega pa plačati še 6340 Din stroškov.

— Pri zaprtosti in hemoroidih, motnjah v želodcu in črevesju, oteklosti jeter in vranice, bolečinah v hrbtu in križu je naravna »Franz Josefova« grenčica, večkrat na dan požitja krasen pripomoček. Zdravniške izkušnje so ugotovile pri trebušnih obolenjih, da deluje »Franz Josefova« voda sigurno razkrajajoče in vselej milo odvajajoče. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

— Iz Predavanje divizionarja generala Bogoljuba Ilića. Ljubljanski pododbor združenja rezervnih oficirjev in bojnikov je začel prirediti za rezervne in aktivne oficirje predavanja, ki naj pripomorejo, da se navežejo čim tesnejši stiki med rezervnimi in aktivnimi častniki, kar je potrebno zlasti zdaj, ko tudi pri nas radi individualistično materijalističnega egoizma verno bolj padala splošna morala in snisel za skupnost ter pojema zlasti vsa aktivnost požrtvovalno narodno in državno obrambnega idealizma v najširših plasteh naroda. Prvo predavanje je bilo snovi v veliki dvorani Kazine. Predaval je divizionar general Bogoljub Ilić o pomenu in vlogi vojske ter vojašnice v vzgoji in izobrazbi naroda in o patriotizmu ter pomenu visoke morale naroda za splošno državne interese. Predavanju so prisostvovali skoraj vsi aktivni častniki ljubljanske garnizije in pretežna večina v Ljubljani bivajočih rezervnih častnikov. Predavatelja je pozdravil in predstavil predsednik ljubljanskega pododboru UROIR ljubljanski župan dr. Dinko Puc. Predavatelj, ki se je dotaknil vseh faz razvoja vojske in borbe ter utemeljil potrebo narodne vojske zlasti v sedanjem času, je bil deležen za svoje zanimiva izvajanja živahnega aplavza.

— Iz Pomožna akcija ustavljena. Kakor znano, je bila Pomožna akcija mestne občine oficijelno ustavljena že pred tremi leti, vendar je socialno politični urad mestne občine pred prazniki in tudi še pretekli teden znova nakazoval živila najpotrebnejšim. Zdaj je pa pomožna akcija ustavljena, ker so vsa sredstva izčrpana.

— Iz Ljubljani je začela včeraj polagoma upadati, vendar je pa v mestu upadla le za približno 10 cm. Čez mero jo še vedno zalagajo vsi njeni pritoki, zlasti barjanski, ki so vsi nad normalno visoki, upada pa Gradaščica, ker je sneg tudi v hribih že skopnel. Vode bodo pa seveda še naraščale, če se vreme ne bo izboljšalo. Dotlej tudi ne bodo mogli zapreti Ljubljani v svrhu nadaljevanja regulacijskih del, čeprav je datum že pozen in brezposelnost čedalje hujša.

— Iz Sentiakobski gledališki oder ponovi v soboto, dne 9. in v nedeljo 10. t. m. ob 20.15 uri prekrasno Dreyerjevo dramo »Ljubezan sedemnajstletnega«, ki je pri premijeri tako sijajno uspela. Zasedba vlog je prvovrstna. Glavni ženski vlogi igra prvakinja odra gđ. Wrišcher Ervina in ga. Metka Bučar. Prva igra mlado zaljubljeno Eriko pl. Gellenshoffen, druga pa nesrečno mater Ane Marijo. Naslovno vlogo sedemnajstletnega kadeta Friederja igra g. Petrovič, njegovega očeta Wernerja g. Škerlj in starega očeta g. Karus. V ostalih vlogah nastopijo še dame: Gorjupova, Pirčeva, Pušnerjeva in gg.: Lavrič, Moser, Zalaznik, Kukman, Novak, Hanžič in Weiss. Režijo vodi g. Miran Petrovič. Obe dosednji predstavi sta bili popolnoma razprodani in je odšlo mnogo ljudi brez vstopnic. Zato prošimo cenj. občinstvo, da si kupi vstopnice že v predprodaji. Vstopnice se bodo dobile ob četrtka naprej. Rezervirane vstopnice se morajo dvigniti najkasneje do 20. ure, ker se bodo sicer prodale naprej, nakar vljudno opozarjamo cenj. občinstvo.

— Iz Sentiakobsko gospodarsko in kulturno društvo v Ljubljani bo imelo v petek 22. aprila ob 8. uri zvečer svoj redni občni zbor v gostilni F. Kavčič na Privozu. 234-n

— Iz Šukljevič večer v društvu »Krkac«. Poleg kratkega prikaza Šukljevičeve osebnosti je na sporedu odlomek iz Šukljevičeve najnovejše knjige: Moji sodobniki — veliki in mali. Odlomek ima naslov: Stergarjeva iz Gracarjevega turna. Iz rodu Stergarjev je, kakor znano, soproga našega generala Maistra. Večer se bo vršil v petek 8. t. m. ob pol 9. v beli dvorani v Unionu. Vstop prost!

— Iz Naše lepe planine in doline nam jutri ob 20. v dvorani Delavske zbornice pokaže pri predavanju, ki ga priredi naš Fotoklub, že znani domači fotoamater g. Cvetko Švigelj, ki si je z dosedanjimi svojimi posnetki v domovini in tadi v kritičnem inozemstvu pridobil sloves pravega fotoamaterja-umetnika. Velika večina diapozitivov je napravljena po dosedaj neznanih njegovih posnetkih iz zadnjih mesecev.

— Iz Dve enodejanki. Preglevo »Veste in Thomovo« Bronasto kolajno uprizori v nedeljo 10. aprila 1932 ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice Delavski oder »Svobode«. Enodejanki sta dobro naštudirani in bosta vzbudili mnogo smeha in veselja. Vstopnice se dobe od danes naprej v pisarni »Svobode«, Delavske zbornice, in sicer: sedeži po Din 8, 6 in 4. Stojišča Din 2.

— Iz Vseuč. prof. dr. A. Gosar bo v sredo 6. t. m. ob 18. predaval v zbornični dvorani univerze o »socioloških in ekonomskih osnovah moderne družabne reforme«.

— Foto-sport zadovolji vsakogar s kamero kupljeno pri Fr. P. Zajec, optik. Ljubljana, Stari trg 9. Ceniki brezplačno.

Iz Celja

— V celjskem mestnem gledališču priredi naša priljubljena plesalka gđ. Erna Kovačeva v soboto 9. aprila ob 20. prav zanimiv večer. Na sporedu so plesi različnih komponistov, kot n. pr. Fučika, Moszkowskega, Mozarta, Kreislerja, Bortkiewicza in drugih. Nastopilo bo tudi 8 dam. Na večeru z istim sporedom v mariborskem Narodnem gledališču je imela gđ. Kovačeva izreden uspeh in je upati, da je tudi Celje v tem pogledu ne bo razočaralo. Predprodaja vstopnic je v knjigarni Gorjanc & Leskovšek na Kralja Petra cesti.

— Smrtna kosa. Umrla sta v Celju 62-letni tovarniški delavec v Westnovi tovarni Ferdinand Gfrerer iz Gaberja in 72-letni frcovec in posestnik Jožef Belak iz Spodnje Hudinje. N. v. m. p.!

— Iz organizacije celjskega učiteljskega društva. V soboto 9. t. m. bo priredilo »Učiteljsko društvo« v Celju v tukajšnji mestni narodni šoli predavanje s pričetkom ob 9. dopoldne. Na dnevnem redu so razne stanovske zadeve in pa predavanje drž. tož. dr. Juharta o mladinskem sodstvu.

Glasnik muzejskega društva

Bohinja, Kočevje, Udmata, Vižmarje in Žiri so lepi kraji z lepimi imeni, ali ta imena smo dosedaj napačno razlagali, kakor je dokazal naš marljiv raziskovalec nsgr. Viktor Steska v najnovejšem Glasniku muzejskega društva. Bohinj, kjer so bile že pred Rimljani fužine, pozneje so v Bohinju toplili železno rudo Furlani in Italijani, ki kovaškim ognjem pravijo »fuochino«, mi smo pa to ime izpremenili v »Bohinj« — kakor Čehi v »bechine« — in po kovskih ognjih imenovali vso dolino. Kočevje izvira iz »hočevca«, t. j. potoka, ki redno ne teče in namaka okolico le, kadar »hoče«. Po njivah in travnikih, ki so bili last stare Šentpeterske cerkve, so pa začeli kraj imenovati »Udmata«, ker se župnijske posesti latinski imenujejo »vidumata« ali »vidumate« in nemški Widem, ki ga imamo nasproti Krškega. Vižmarje so nastale iz »Wies-maier«, Žiri pa iz ruskih »žiri«, ki pomenijo preplavljeni svet, kar so Žirovci na žalost že večkrat preveč hudo morali okušati. Mimogrede omenjam, da narod pravi tudi »grem v žiri«, česar avtor ne navaša.

Tudi druga vsebina Glasnika je zanimiva in bogata. Univ. prof. dr. Saria namreč opisuje rimski spomenik, ki so ga svoj domači boginji Accorni postavili Emonci, torej nekdanji Ljubljančani v tedanji Savariji blizu sedanjega Sombatelja na Ogrskem. Naši davni predniki so bili tam trgovci. Slavni naš rojak, graški univ. profesor Arnold Luschn-Ebengreuth nadaljuje svoj članek o Rakovcih iz Rakovice pod Sv. Joštom, ki so postali baroni in se imenovali za Raigersfelde, z zanimivo kroniko in zapiski Franca Henrika Raigersfelda od l. 1697 do 1737.

»Iz torbe predmarčne birokracije« je vsem prijateljem zgodovine naše umetnosti zelo dobrodošlo delo direktorja dr. Josipa Mala, saj je iz uradnih spisov z največjo pridnostjo zbral polno novih podatkov o slikarjih Langusu, Cetinoviču, malo znanem Matevžu Brodniku, Stroju in slavnem Korošču Pernatu, ki je znan pod imenom Pernhart.

Župnik Ivan Vrhovnik je zgodovinar, ki nikdo od njega bolj podrobno ne pozna razmer vsakdanjega življenja v minulih stoletjih, nadaljuje svoj spis o gostilnah v župniščih, ki bo marsikoga zapeljal k veri o zlatih starih časih, končno pa prepričal, kako so bili oni časi težki.

»Nov seznam frankofilov v Napoleono-vi Iliriji«, ki ga objavlja Fr. Zwitter, nas pouči, da so tudi najinteligentnejši in najuglednejši Ljubljančani simpatizirali s Francozi, zlasti pa tudi trgovci kakor Domijan in Alborgetti, ki njegova trgovina še sedaj obstoji po njegovi hčeri, ki je poročila s Krisperjem, prednikom sedanjega lastnika naše ugledne tvrdke Ant. Krisper na Mestnem trgu.

Med ocenami strokovne literature citamo poročila o W. Schmidovem »Nori-sches Eisen«, Buličevih »Antičkih spomenikih naše zemlje«, o Viktorja Korošca »Hethitische Staatsverträge« in Fr. Ramovša »Dialektološki karti slovenskega jezika, o obširnem delu Eugèna Turičaja: Le blocus continental et le royaume d'Italie in o že znani knjigi Melite Pivec-Stetletove »La vie économique des Provinces Illyriennes«, o Mihaela Arko »Zgodovini Idrije«, dr. Jos. Turkovem »Tomažu Hrenu«, a univ. prof. Janko Polec obširno izpopolnjuje dr. Pitreichovo delo »Slovenisch und Deutsch in der oester. Justiz«. Ocenjenih je še nekaj drugih del in listov, zlasti pa naš odlični »Etnolog« in »Vodnik po zbirkah Nar. muzeja v Ljubljani, odklonilno oceno je pa objavil naš odlični zgodovinar univ. prof. dr. Milko Kos o dr. Jožeta Rusa »Kraljih dinastije Svevladičev«.

Kdor se količkaj zanima za našo zgodovino, brez Glasnika biti ne more.

Na luno ali v Afriko?

Brezposelnosti pridemo najlažje do živega, če se prese- lijo brezposelni v Afriko

Ljubljana, 6. aprila.

Kot strela z jasnega, kot božje razodetje nas je nedavno pretreslo spoznanje. Nekdo je odkril stremečemu človeštvu, kar iščemo vsi tako vneto in kar smo že tolikokrat našli, namreč, kako streti vragu glavno. Vsa dan se lahko divimo kakšni senzacionalni metodi, kako pobiti krizo ter brezposelnost. Žal je pa s temi metodami tako kot s časopisnim papirjem, ki je samo en dan aktualen.

Toda ali mora kdo tudi zdaj trditi, da najnovejša metoda ni končno res prava ter edino učinkovita? Ali ni kot pribito, da je zemlja preoblijudena in ne morejo zaradi tega dobiti kruha milijonske množice ljudi? Bratci, tesno je postalo na zemlji in veleaktualno je vprašanje, kam z ljudmi. To vprašanje se zdi na prvi pogled sicer še težavnejše kot problem brezposelnosti, zato je pa še tem senzacionalnejša njegova rešitev. Težava je res s tem, ker ne moremo računati več s takšno gotovostjo na vojno kot včasih. Da, z vojno so takšni problemi mahoma rešeni, vojna temeljito odpravi preoblijudnost, posebno še s strupenimi plini.

Druga težava je s temi vražimi raketami. Še vedno ni odprt medplanetarni promet. In, čeprav je luna tako blizu, da skoraj lahko pljuneš na njo, vendar ne moremo še odleteti tja. Menda zaradi tega tudi strokovnjaki dokazujejo, da na luni ni organičnega življenja ter bi bilo sploh nesmiselno potovati na njo. Sicer so pa ljudje res tepčki, da si belijo glave s takšnimi problemi. Luna zdaj ni še tako aktualna, čemu tudi, ko je še na pr. Afrika skoraj neoblijudena. Nimamo v mislih baš Sahara, tam so še veliki pragozdovi in, pomislite, celo kolonije evropskih držav so redko naseljene!

Torej, prevažno vprašanje je rešeno. Vprašanje brezposelnosti ne obstoji več! Gladko smo ga rešili brez lune in raket. Celo brez konferenc! Seveda mislo vprašali niti zamerce, če so zadovoljni s tem. Zamorec takšne zadeve sploh ne smejo nič brigati. Pomisliti je pa tudi treba, da zamorci pri tem nič ne izgube. Postali bodo itak visoka moda tudi v Evropi kot so v Ameriki. Razumljivo je, da se bodo takoj prilagodili našim razmeram, ki se zde nam naravnost neznosne.

Evropci se bodo v Afriki brez skrbi množili, in niti delati jim ne bo treba mnogo. Lahko se bodo solnčili ter se sladkali s kokosovimi orehi, datlji in figami. Oblačiti se jim itak ne bo treba, ker je tam vendar dovolj gorko, v drevesnih kronah si pa bodo lahko spleтали gnezda, bogme, pravi raj jih čaka pod žarkim afriškim solncem!

Kdo ima še kakšne pomisleke? Gotovo že milijoni brezposelnih nestrpno čakajo, da se izselijo v odredšino Afriko. Pomislek je samo ta, ki pa najbrž ne bo tehten, da

bo Afrika postala takoj pretesna za vse brezposelne, ki čakajo v Evropi odrešenja. Predvsem bi pa bilo seveda treba izgnati vse zamorce in sploh Afričane iz Afrike. Kako bomo to opravili, je seveda še veliko vprašanje. Menda bi bilo najbolje napovedati kar vojno preklicani Afriki. Zmaga bi bila gotovo naša.

Morda bomo pa spravili Afričane zlepa v Evropo, gotovo se ne bodo preveč branili, treba je namreč pomisliti, da bo Evropa skoraj popolnoma neoblijudena, čim se izselijo iz nje vsi brezposelni. Gospod, ki sede na nogavicah, bi vendar postalo nepopisno dolgčas in najbrž bi prišli kmalu tudi v vražjo zadrego, kaj bi jedli, ker bi ne bilo več nikogar, da bi jih pital. So pač težave, najsi so problemi rešeni še tako genialno. Glavna stvar pa je, da je vprašanje brezposelnosti rešeno v načelu. Ovi, ki ovirajo rešitev, »so pač postranskega pomena. Morda bomo sklicali nekaj konferenc in vsa stvar bo ugodno rešena. Nekdo tudi ugovarja, tej rešitvi zaradi mrzlice in spalne bolezni, češ, da Evropci niso za afriško podnebje. Toda tako govore le elementi, ki hočejo vedno škodovati vsaki dobri stvari. Tropske bolezni bodo vendar regulator, da se ne bodo ljudje prehitro razmnožili, kar bi zopet povzročilo brezposelnost.

Pozdravljena torej obljubljena dežela, solnčna Afrika, naša nova domovina!

Vsekakor bo pa treba ta idealen načrt kolonizacije v Afriki čim prej realizirati. Brezposelni so tako navdušeni zanj, da ne morejo več strpeti. Že samo v naši banovini se navdušeno zanj 50.000 brezposelnih (številko privržencev seveda naglo narašča!) in lahko trdimo, da bo ideja prodrla na vsej črti.

Kaj nas torej zadržuje od rešitve? Zadržkov res ni nobenih, le organizirati je treba vso stvar, izvoliti si moramo potne maršale, skrbeti vse za vožnjo, n. pr. več luksuznih jaht, ki nas bodo prepeljale v Alžir ali kamorkoli. Takšnih jaht bo treba seveda več, ker dandanes nimamo še tako velikih parnikov, kakršna je bila Noetova barka, na kateri je bilo dovolj prostora za vso zemeljsko favno. Sicer so se pa ljudje tudi že precej posušili, nekateri so kar prepirani, da se tonaža ne bo tako hitro zvišala. Vsi ti »preparanci« pa tudi lahko gredo brez bojazni v sredo med ljudjočre, saj ne bo nihče hotel obirati njihovih posušenihi kosti.

Treba bi bilo seveda še naglasiti, kako velikanskega pomena bo to preseljevanje narodov in njegove posledice s kulturno-znanstvenega stališča, saj se vendar ne dogaja vsak dan kaj tako izrednega, kot če se Evropec kar čez noč prelevi v Calaktra.

Klic, nazaj k naravi, je torej prodrl zmagoslavno. Narava sama nas je prisilila, da se vrnemo k nji goli in lačni.

HALO! Tukaj Elitni kino Matica!

Ali se še spominjate, s kakšno nevoljo ste zaklicali še pred nedavnim časom ubogi telefonistki:

GOSPODIČNA, NAPAČEN SPOJ!

Še dva dni in te besede Vam bodo označevale sijajno, veselo in srečno ljubezni polno filmsko opereto, v kateri se Vam bo predstavila najnovejša filmska zvezdnica, dražestna

Magda Schneider

Takrat pa primite zopet za telefon, pokličite številko 2124 in zasigurate si vstopnico za premiero te operete, ki jo bo predvajal

Elitni kino Matica

Nebo v aprilu

Solnce se v aprilu naglo dviga nad nebesni ekvator in 6 tem narašča dan. V aprilu se podaljša dan za 1 uro 40 minut. V prvi polovici aprila je solnce v znamenju Ovna. 20. aprila pa preide v znamenje Bika.

Luna je v začetku aprila nizko pod nebesnim ekvatorjem, ki ga je pa 4. t. m. že prekoračila. Najvišjo lego nad njim doseže 12. aprila, potem se pa vrtaja proti ekvatorju, ga prekorači 18. aprila in doseže najnižjo lego pod njim 24. aprila. Lunine faze bodo: mlaj 6. aprila ob 2.21, prvi krajec 14. aprila ob 4.15, ščip 20. aprila ob 2.21, prvi krajec 14. aprila ob 4.15, ščip 20. aprila ob 2.21 in zadnji krajec 27. aprila ob 1.14.

Planeti: Merkur je v aprilu v neugodni legi za opazovanje, ker je preblizu solncu. V spodnji konjunkciji s solncem bo 10. aprila.

Venera žari na večernem nebu v sozvezdju Bika. Približuje se zemlji in vidi

se kot luna oltrg prvega krajca. 3. aprila zvečer se bo pomikala na južni strani mimosne Pljad. 10. aprila bo Venera v konjunkciji z luno, 19. aprila bo pa najdalje proti vzhodu od solca.

Mars se v aprilu ne vidi. Jupiter je še vedno na meji med Rakom in Levom ter za opazovanje v ugodni legi. Zahaja po 2. uri zjutraj in se polagoma oddaljuje od zemlje.

Saturn je v sozvezdju Kozoroga, vzhaja okrog 2. zjutraj in je še vedno močno oddaljen od zemlje.

Uran se ne vidi, ker je preblizu solncu, kajti 9. aprila bo v konjunkciji s solncem.

Neptun v sozvezdju Leva se vidi še vedno na večernem nebu kot stalnica 8. zvezdne velikosti.

Meteorji: Okrog 20. aprila stopi v akcijo roj Lyrid z radiantom na meji med Lyro in Herkulom. Letos bo pa opazovanja motila polna luna, ki pade na 20. april.

Legi zvezdnega firmamenta: v začetku aprila ob 23. sredci aprila ob 22. in proti koncu ob 21. Na severovzhodu vzhaja Labod, nad njim sta Lyra in Herkul. Na jugovzhodu vzhaja Tehtnica, nad njo so Gad, Krona in Bootes, na jugu blizu obzorja stojiša Gavran, na jugu nad njima Devica, v zenitu pa Veliki Voz. Na jugozapadu zahajata Hydra in Mali pes, nad njima sta Lev in Rak. Na zapadu se tišče obzorja Dvojčki, na severozapadu Kočijaž, nizko nad severnim obzorjem je pa Kasiopea.

Trema pred poroko

O moških se govori, da niso nič kaj navdušeni za poročne obrede in da ne gredo posebno radi v cerkev, kadar je treba zlesti v zakonski jarem. Pa tudi nekatere ženske v tem pogledu niso mnogo boljše. Na svetu so tudi ženske, ki jih je kaj težko spraviti pred oltar. To je dokazala neka angleška nevesta iz dobre hiše.

V londonski cerkvi se je zbrala imenitna družba, da bi prisostvovala poroki. Prišel je ženin, ki je tudi sam duhovnik, škof s tremi duhovniki je že čakal, neveste pa ni bilo od nikoder. Šel čez pol drugo uro je sporočila, da je ne bo poroki. Zlobni jeziki so začeli takoj šušljati, da se je poroka izjalovila, ker ženin ne zavzema dovolj visokega družabnega položaja. To pa ni bilo res, kajti že nekaj dni se je poroka le izvršila in mlada zakonca imata vse pogoje za srečno zakonsko življenje. Kriva je bila samo nevestina neodločnost in trenutna trema pred poročnimi obredi.

Vestni ljudje so navadno samo tisti, ki ne vedo, da je v življenju dvojna morala.

Harakiri — odgovor na žalitev

Tradicija, ki je Evropeci ne razumemo — Kljub uradni prepovedi je ostal harakiri nepisan zakon

Ko je bil japonski konzulat nedavno prisiljen zapustiti Nankin, je videl poročnik Araki s tem žalitev svojega cesarja. Žalitev Japonske je bila tudi žalitev mladega japonskega častnika. Poročnik Araki je ni mogel prenesti in zato si je končal življenje. Tako je po svojem prepričanju odgovoril na kitajsko žalitev. Tako sodi o časti Japonec, ki je nam še vedno zapečaten knjiga. Zagonečen se nam zdi Kitajec, ki si sam stiska roko, še bolj nerazumljiv je pa Japonec, ki si konča življenje namesto svojega sovražnika.

Ce hočemo vsaj deloma razumeti ta način pojmovanja časti in sploh mišljenja, se moramo vrniti v davno preteklost. Japonska je zdaj modernizirana, toda stare tradicije so se še ohranile. Če je japonska armada v bitki porazena, si mnogi častniki končajo življenje in sicer ne iz strahu pred vojnimi sodišči, ali sploh pred odgovornostjo za poraz, temveč na ljubo tradiciji. Harakiri, ta tipično japonski način samomora, je uradno prepovedan, kakor je prepovedan v mnogih državah dvoboja, pa je vendar ostal nepisan zakon.

Japonec, ki se odloči za tradicionalen način samomora, mora ohraniti vse formalnosti. Ne sme se ustreliti, kajti samomor mora biti izvršen s primernimi obredi. Najprej mora užaljeni Japonec obvestiti svojo rodbino o žalitvah, ki jih je moral prenesti, ali o brezpravju, ki ga je zakrivil. Ženske poslušajo njegovo pripovedovanje mirno in ko je končano, odidejo iz hiše, da jo okrase z lotosovimi cvetji, kar naj bi preprečilo prihod hudobnih duhov.

Ko je to opravljeno, pripravijo nekakšen podij in ostro sabljo, ki jo imenujejo Japonci wakazaši. Žrtev poklekne v belem oblačilu na podij in ponovi svojo žalostno zgodbo. Kraj nje stoji duhovnik s pripravljeno sabljo. Potem napoči kritični trenutek. Samomorilec zgrabi sabljo in si jo zasadi v trebuh. Trebuha se prereže od desne na levo in čeprav je rana globoka, navadno še ni smrtna. Dolžnost najstarejšega

sina je olajšati očetu muke s tem, da mu odseka glavo.

To je pa šele prvo poglavje tragedije. Sledi drugo s tem, da pošljejo samomorilčevi sorodniki tistemu, ki je povzročil samomor, v lotosovih listih zavito poročilo o smrti žaljenega sovražnika. Harakiri nalaga dotičnemu, ki je samomorilec žalil, sveto dolžnost, da si na enak način konča življenje. Šele ko sta oba nasprotnika mrtva, dobita njuni rodbini zadoščene. S tem se izključuje krvna osveta, ki je pri nekaterih narodih še vedno v veljavi, na pr. v Italiji. Še pred 60 leti je bil harakiri zelo razširjen med japonsko vojaško kasto in v manjšem obsegu tudi med uradništvom. Zdaj je sicer uradno prepovedan, vendar si pa Japonci nobene večje katastrofe ne morejo misliti brez tega načina samomora. Ko je pred leti umrl japonski cesar, sta si admiral mornarice in njegova žena razparala trebuhe, češ, da bi bila sramota živeti, ko je Sin neba mrtev.

Žabja farma

Deček, ki je v otroških letih lovil žabe svojim tovarišem, je zdaj lastnik edine žabje farme na svetu. Piše se M. Herriman in živi v Kaliforniji, kjer redi nad en milijon žab. Prvič je prišel na to idejo, ko je podedoval po svojem starem očetu nekaj zemlje. Kupil je 52 parov žab in napravil štiri velike ribnike, v enem je redil žabe, v drugem paglavce, v tretjem ribe, v četrtem pa rake.

Herriman redi žabe po vseh pravih žabjereje. Razvoj paglavcev pospešuje s tem, da jim ribnik umetno segreva ter jih krmi z ovseno moko, pomešano z drobovjem. Pozneje dobivajo črvičke in ribice. Cim se preleva v žabe, pride na vrsto težko delo, ker jih je treba poloviti in prenesti v sedmi ribnik, ograjen z visokim plotom, da ne morejo do žab njihovi sovražniki. Žabe Herriman prodaja ljudem, ki jih cenijo kot delikateso. Pr-

votno so jedli ljudje samo zadnje krake, zdaj jim pa gredo v slast tudi sprednji in še telo. Največje povpraševanje je po žabah, ki tehtajo približno pol kilograma. Te so tudi najdražje. Žabe pridejo na trg brez glav. Koža ostane na njih, ker so prišli kuharji do spoznanja, da se žabje meso v žabji koži najboljšo ocve.

Samomor v grobu

Mesto Plovdiv v Bolgariji je doživelo te dni čudno tragedijo ljubzni. Ljubica mladega uradnika Vračanskega si je končala življenje in nihče ne ve, kaj jo je nagnalo v smrt. Vračanski je bil ves obupan in sklenil je slediti svoji izvoljenki v smrt. Nekaj ur pred samomorjem je sedel pozno ponoči v kavarni, kjer je napisal šest poslovnih pism. Potem je odšel domov, vzel lopato in kramp ter se napotil na pokopališče. Neopaženo je prispel do groba svoje ljubice in ga začel hitro odkopavati. Odkopal je krsto, dvignil pokrov, legel k svoji mrtvi ljubici, jo objel in si poglaval kroglo v glavo.

Zgodaj zjutraj je prišel na pokopališče neki častnik na grob svojega očeta. Pot ga je vodila mimo odkopanega groba, kjer se je bila ponoči odigrala pretresljiva tragedija. V krsti je zagledal moža in misleč, da je skrunilec grobov, je zakričal nani, toda odgovora ni dobil. V krsti ležeči mož je samo premaknil glavo in težko zahropel. Častnik je poklical grobarja in z njegovo pomočjo dvignil težko ranjenega moža iz krste. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je pa kmalu umrl. V poslovnih pismih prosi, naj ga pokopljejo z njegovo ljubico v skupni grob.

Krsti na dražbi

V srednjeitalijanskem mestu Grosseto so imeli pred dobrim tednom originalno dražbo krst. Na trgu se je zbrala velika množica radovednega občinstva in kmalu je prišel uradni organ, ki je začel dražiti dve krasni krsti, zaplenjeni lastniku pogrebnega zavoda, ker ni plačal davkov. Uradnik finančne uprave je zaplenil krsti kot najdražja predmeta pogrebnega zavoda. Mož pa ni stulil, kakšne bodo posledice dražbe krst, kajti italijansko ljudstvo je znano po svoji praznovnosti. Čim je uradni organ razglasil, da sta na dražbi krsti, so se ljudje razbežali na vse strani.

Uradnik je popustil od 3000 lir že

na 300, ne da bi se kdo ogasil. Kar se mu je približal grbast mož in mu ponudil 301 liro. Uradnik je sprejel denar in kupec je krsti naglo odpeljal. Bil je dober znanec lastnika pogrebnega zavoda, ki je dobil tako krsti poceni nazaj in si prihranil nekaj tisočakov, kajti zdaj mu davkov ne bo treba plačati.

Ločitvena epidemija na Španskem

Se preden je stopil na Španskem v veljavo novi zakon, ki je z njim urejeno postopanje pri ločitvi zakona na novih načelih, so začeli po vseh krajih španske republike oblegati sodišča in vlagati prošnje za ločitev. Novi zakon se je predstavil javnosti na najvidnejši način s tem, da so se skoraj v vseh španskih listih pojavili oglasi odvornikov, ki se priporočajo nezadovoljnim zakoncem, češ, da jim bodo hitro in proti nizkemu honorariju pomagali do svobode.

Novi ločitveni zakon je prvi te vrste na Španskem. Zato ni čuda, da so čakali tisoči interesentov nestrpno in željno dneva, ko bodo lahko zahtevali ločitev zakona. Mnogi so upali, da bodo uvedene ločitve obenem s proglasitvijo republike 14. aprila 1931. Drugi zopet so stavili svoje nade na 9. december, na dan, ko je bila sprejeta nova ustava, pa tudi ti so bili razočarani, kajti ustavna določba o ločitvah je po tem zakonu vezana na objavo novele. Na drugi strani so se pa mnogi katoliški poslanci do zadnjega trenutka borili proti novemu ločitvenemu zakonu. Čeprav so bile sprejete temeljne smernice novega ločitvenega zakona v ustavo po pretežni večini cortesov, so skušali katoliški poslanci čim bolj ovirati ločitve z novimi omejitvami in nesprejemljivimi pogoji. Tako je katoliško-agrarni poslanec Casanueva predlagal, naj bi veljale ločitvene določbe ustave samo za zakonske zveze, sklenjene po uveljavljenju nove ustave. Ta predlog je pa večina odklonila.

Novi ločitveni zakon je v soglasju s § 43 republikanske ustave, ki pravi: »Podlaga zakonske zveze je enaka pravica obeh spolov in se lahko razveljavi na temelju medsebojnega sporazuma obeh strank ali pa na zahtevo odnosno tožbo enega izmed zakoncev, a v tem primeru je treba navesti tehten razlog, zakaj naj se zakonska zveza razdere. V podrobnostih je izdelal ločitveni za-

kon pravni posvetovalni odbor vlade pod vodstvom socialističnega pravnikar don Luis Jimenez de Asua. Temeljna novost španskega ločitvenega zakona je, da dopušča v resnici, nebroj tehničnih razlogov za ločitev. Za ločitev zakona razdostuje, da oba zakonca izrazita željo po ločitvi v primerih obliki. Navedba razlogov je v tem primeru postranskega pomena. Ločitveno postopanje traja skoraj v vseh primerih leto dni. Večina doslej ločenih zakonov odpade na konke, ki so že dolgo živeli ločeno in je zdaj zakon samo potrdil njihovo faktično ločitev.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Radioprogram

CETREK, 7. APRILA.
12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17.30: Salonski kvintet; 18.30: Dr. S. Gogala: Krščanstvo in marksizem; 19: Dr. A. Bajec: Italijanska; 19.30: Dr. M. Rupel: Srbohrvaščina; 20: Prenos iz ljubljanske opere; 22.30: Čas, poročila, napoved programa za naslednji dan.

PETEK, 8. APRILA.
11.30: Šolska ura; Potovanje v idrijski rudnik, predava g. Makso Kalan; 12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17.30: Salonski kvintet; 18.30: Gospodinjska ura, vodi gđ. Cilka Krekova; 19: Dr. Sušnik: Francoščina; 19.30: Dr. V. Bohinec: Narodi zemlje; 20: Sokolska ura; Čehoslovaško sokolstvo in čehoslovaški narod (prof. J. Nikšić — iz Beograda); 20.30: Prenos iz Varšave (evropski koncert); 22.30: Čas, poročila, napoved programa za naslednji dan.

Z brezglavostjo se lahko daleč zaletiš, s pametjo pa nekateri vse življenje ne vedo, kaj početi.

VEZENJE ZAVES, PERILA, MONOGRAMOV
ENTLANJE, AZURIRANJE, PREDTISKANJE
»BREA« ŽEPNI ROBCI, RAZNA PREDTISKANA ŽENSKA ROČNA DELA

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

V globoki žalosti naznanjamo, da nam je naš preljubljeni soprog, oče, stric in tast, gospod

Josip Klemenc

posestnik

v torek, dne 5. t. m., previden s tolažili sv. vere, mirno preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek, dne 7. aprila 1932, ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Trnovska ulica št. 5, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 6. aprila 1932.

Globoko žalujoči ostali

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znakom odgovorjamo. Najmanjši oglaš. Din 5.—

YOUGURT
bolgarsko kislo mleko, vedno sveže, kakor tudi vse mlečne izdelke prodaja Mlekarna, Dunajska cesta 17 (poleg kavarne Evropa). Po želji dostavlja tudi na dom. 41/T

Najcenejši nakup!
KONFEKCIJA — MODA
ANTON PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14. 22/T

ČEVLJI
NA OBROKE
»TEMPO«, Gledališka ulica 4 (nasproti opere) 19/T

NA OBROKE!
MANUFATURA
Rehord
LJUBLJANA
ALEKSANDROVA 8
MARIBOR
GREGORČEVA 20
Obiščite nas!
Zahtevajte potnik!

ČOLN
dobro ohranjen, najraje polšporten za več oseb, kupim. Ponudbe s polnim naslovom, navedbo cene in opisom čolna na upravo SI. N. pod »čoln«. 1457

PLACILNO NATAKARICO
zmožno nemščine, staro od 26 do 32 let, sprejme boljša restavracija v Ljubljani. Kavci-ja Din 2000.—. Naslov v ogli. oddelku »Slov. Narod«. 1448

VILO PRODAJ
Zgradba solidna, predvojna, lega najboljša. — Podrobnosti: Maribor, Krčevina, Tomšičev drevored št. 13. 1454

PROVVRSTNO MOC
za prodajo sprejme takoj delikatesna trgovina M. Vrtačič, Ljubljana, Dunajska cesta 12. 1457

SOFER
trezen in zanesljiv, varen vseh popravil, želi službo za takoj ali pozneje. Cenj. ponudbe na naslov: Joško Kozar, Pirošica, Cerklje ob Krki. 1452

TRI TRGOVSKE LOKALE
v strogem centru Zagreba eden 70, drugi 80 in tretji 50 kv. m površine, z velikimi modernimi izlozbanami, najprometnejše trgovske ulice, oddamo v najem brez odstopnine. Večletna najemninska pogodba. Za vsako trgovsko stroko krasna pozicija. — Informacije daje M. S. Pavleković, Zagreb, Illica 144. 1449

RESTAVRACIJA-KAVARNA
»LJUBLJANA«
— KRK, OTOK KRK

Izmed najlepših kopališč na otoku Krku in s peščenim kopališčem brez blata ter romantiko nadkrijuje marsikatero svetovno kopališče. — Restavracija »Ljubljana« je edino slovensko podjetje na tem otoku. Slovenska kuhinja, strogo solidna postrežba. Penzion z vsemi taksami od Din 55.— do 62.— za osebo na dan. — Sezona se prične s 25. marcem in traja do 31. septembra.
Za številni obisk se priporoča Uprava »Ljubljana«.
Brzjavljaj: »Ljubljana«, Krk, otok Krk. 38/T

Imitacija zunanosti je lahka, toda notranji sestav je naša tajna. Išcite vedno samo prave PALMA gumi pete. Kvaliteta teh gumi pet Vas ne bo nikdar razočarala. Največja elastičnost, trajnejše od najboljšega usnja.

PALMA

Išcite pri Vašem čevljarju PALMA-OKMA gumi podplate, ker so trpežnejši in cenejši kot usnje. Za črni in rujav čevlji.

Cca 2 ha VRTA
cvetličnjak in gredice, v najboljšem stanju, v polnem obratu oddamo v najem. Pojasnila daje Vrtnarstvo Herberstein, Velenje. 1453

2 KROJ. POMOČNIKA
dobro izurjena v velikem in malem delu sprejme takoj Anton Medvešek, krojaštvo, Trbovlje I. 1450

BRIVSKEGA POMOČNIKA
dobrega delavca sprejme do 15. t. m. salon Dobaj, Maribor, Gosposka ul. 38. 1451

Čitajte tedensko revijo »Življenje in svet«

Večja množina
makulaturenega papirja
naprodaj po zelo ugodni ceni
Naslov pove upravn. Slovenskega Naroda

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prebuzno vest, da je naš nadvse ljubljeni oče, stari oče in tast, gospod

Franc Rakovec

mag. oficijal knjigovodstva v pokoju

danes, dne 6. t. m. ob 4. uri zjutraj, previden s tolažili sv. vere v 75. letu starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega nam pokojnika bo v četrtek, dne 7. aprila 1932 ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti Pred Prulami šte. 15 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 6. aprila 1932.

Globoko žalujoči ostali.